

Can Codina

L'Espunyola

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Sant Pere de l'Esgleiola
Emplaçament Ctra. Bv-4131 de l'Espunyola a Casserres, passat aprox. 2,150 km al costat de la ctra.

Coordenades:

Latitud: 42.03515
Longitud: 1.78126
UTM Est (X): 399122
UTM Nord (Y): 4654397

Classificació

Número de fitxa 08078 - 21
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Modern
Segle XVII
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: 08077A011000520000HH
Autoria de la fitxa Sara Simon Vilardaga
Data de registre de la fitxa: dg., 06/06/2010 - 02:00

Descripció

Masia situada en damunt d'una codina rocosa que s'aixeca al peu de la carretera de l'Espunyola a Casserres; en un entorn obert i envoltat de camps de conreu. El conjunt de la casa presenta una planta irregular resultat

de les diferents ampliacions i modificacions, però l'estructura principal és de planta rectangular, consta de planta baixa, primera i golfes, i és coberta a dos vessants amb el carener paral·lel a la façana principal que obra cap al sud-est. Com s'ha comentat la casa està conformada per diferents estructures que s'han anat adossant a mode d'ampliacions realitzades al llarg dels anys donant-li la fisonomia actual. Així, l'estructura principal, que es correspondria amb l'original i més antiga (s. XVII), és conformada per tres crugies paral·leles, perpendiculars a la façana principal, amb el cos central de majors dimensions que és en el qual trobem la primera tramada de l'escala d'accés (la resta ocupava part del cos de ponent), i a planta primera la gran sala. A planta baixa aquestes tres naus són cobertes amb volta de pedra encofrada. A l'estructura original se li va afegir una primera ampliació pel costat nord-est ocupant la mateixa amplada i alçada, i conformant un quart cos paral·lel als anteriors; a planta baixa defineix un pas cobert que donava accés més directe des del camí d'arribada vers a la façana principal, on hi ha la porta d'accés. A aquest pas s'hi accedeix des de la façana posterior a través d'una gran portalada adovellada. A planta primera constitueix una ampliació de l'espai destinat a vivenda. Potser en el mateix moment es va construir també al costat nord d'aquesta ampliació uns altres annexes de menys alçada (només dos nivells); a planta baixa distribuïts en dos espais amb accés des del pas cobert, en un dels quals part de les parets són la mateixa roca picada, i l'altre es correspon amb el pastador i forn de pa que conserva la boca al mur sud-est; la planta primera també forma part de la vivenda i hi havia hagut un altre forn de pa, en aquest cas en el mur nord. Més tard, s'adossà una galeria al davant de la façana principal, estructura que al segle XX es va aterrar i reconstruir de nou, en aquest cas conforma un espai obert a planta baixa i un espai tancat a planta primera incorporat també com a ampliació de la vivenda i deixant de tenir la funció de galeria o eixida que havia tingut originàriament (segons ens han informat, era una galeria d'arcs de mig punt fets amb maó). Adossat al costat sud hi ha una cisterna de planta de mig cercle que conforma una terrassa a nivell de planta primera. La part més antiga de la casa està bastida amb murs fets amb carreus desbastats junt amb algunes pedres irregulars, a mesura que els murs guanyen alçada el material és més petit, les cantoneres són de carreus allargats. En l'ampliació del costat nord, el parament és més irregular, amb presència de material de mides més variables, i entremig de les pedres hi ha més quantitat. Pel que fa a les obertures, en l'estructura originària cal destacar la porta principal d'accés, és una gran portalada adovellada d'arc de mig punt tot fet amb pedra picada i polida, a través d'aquí s'accedia a l'interior de la planta baixa i a l'escala d'accés a la planta primera, actualment però l'accés a planta primera és a través de la porta situada al costat de ponent de l'adovellada, es tracta de la porta que hi havia hagut al capdamunt de les escales, la qual donava a la sala; en aquest cas és una porta de llinda plana monolítica sobre muntants fets amb carreus tot en pedra picada i polida i amb l'angle exterior esbiaixat.

Observacions:

(Continuació) Pel que fa a les finestres, en conjunt són força senzilles, algunes emmarcades en pedra picada més o menys polida, i com és habitual les de planta baixa i planta golfes més petites, en destaquen dues de la façana posterior i planta primera que són de mides molt més grans i emmarcades amb pedra polida, la central té ampit sobresortit i a la llinda plana monolítica hi havia una data incisa de mil sis-cents i pico (la llinda és de pedra sorrenca que amb els anys es va anar exfoliant, a la casa conserven fragments de les làmines despreses on s'hi poden identificar alguns números; també podem veure una altra finestra emmarcada en pedra polida a la façana lateral de ponent. Cal tenir en compte que la construcció de l'ampliació davant la façana principal va amagar les obertures que hi poguésser haver en aquest frontis, segons ens han indicat hi havia una altra finestra amb una data també del segle XVII.

La masia es complementa amb un seguit d'altres construccions, així davant la casa hi ha altres annexes, coberts i corts, destinats al bestiar i a magatzem, en el del davant de la porta principal hi havia hagut la fogaina. Adossat al mur sud-oest, on avui hi ha una cisterna i terrassa, és on hi havia hagut el paller antic, el qual va patir un incendi, i va comportar que se n'haguessin de construir altres; n'hi ha un a la part oest i un altre al nord. A més, entorn la casa podem veure d'altres construccions utilitzades per la pròpia explotació agropecuària familiar. Ens han informat que la casa comptava amb

un pou, situat a l'altra banda de la carretera, i que també es conserven restes molt malmeses i amagades per la vegetació d'un forn d'obra a la zona de l'obaga.

Història

Malauradament no tenim constància de notícies històriques referents a la masia Cal Codina, tot i que l'arquitectura ens constata l'existència d'aquest mas ja des del segle XVII, no és fins un període molt reulat, ja al segle XIX que localitzem la primera referència documental. En el llibre "Registro de las casas de campo de cada distrito y los aforados de guerra. n°63. 1856 n° 32" (ACBR), hi consta la casa Codina i s'hi referència a Ramon Armengou.

